

УДК 636.4.082.26

Михалко Олександр Григорович¹, аспірант спец. 204 ТВППТ

Повод Микола Григорович¹, д.с.г.н., професор каф технології
кормів та годівлі тварин

Сумський національний аграрний університет

ОЦІНКА ПРОДУКТИВНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНОМАТОК ФРАНЦУЗЬКОЇ ТА ДАНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА УТРИМАННЯ В ІНДУСТРІАЛЬНИХ КОМПЛЕКСАХ

Вступ.

Поєднання селекції свиней в межах однієї країни з покращенням якості кінцевого продукту шляхом 3-х породного схрещування та ремонт маточного поголів'я у власному господарстві за рахунок утримання власної материнської породи і схрещування її з іншою материнською породою з подальшим контролем отриманих молодих свинок є кращою можливістю для оптимізації виробництва свинини в сучасних умовах [2].

В сучасній селекційній практиці протягом тривалого часу успішно застосовується індексний підхід оцінки тварин, який найбільш ефективно можна застосувати, оцінюючи власну їх продуктивність, оскільки всі ознаки вимірюються безпосередньо на самій тварині, що значно спрощує сам підрахунок результатів оцінки [3].

В той же час продуктивність залежить і від генетичного апарату, який визначає інтенсивність і напрямок обміну речовин. Визначення окремих селекційно-генетичних параметрів господарськи корисних ознак свиней дозволяє цілеспрямовано здійснювати селекцію свиней спрямовану на підвищення їх генетичного потенціалу [4].

Мета дослідження.

Отже, зважаючи на недостатнє вивчення впливу генотипу та сезонних факторів на інтенсивність росту та відгодівельні якості свиней

французького і данського походження в геокліматичних умовах України, метою роботи було більш глибоке дослідження цього питання з використанням показників індексної селекції.

Матеріал і методика досліджень.

Для проведення дослідження використовувались дані продуктивності лактуючих свиноматок двох груп різного походження, що утримувались впродовж року в одному й тому ж маточнику підприємства, за ідентичних техніко-технологічних рішень. До I (контрольної) групи було відібрано свиноматок генотипу F₁ Galaxy 900 французької компанії «France Hybrid», яких спаровували з кнурами лінії Maxter 304 тієї ж компанії. В II (дослідну) групу відбирались свиноматки F₁ селекції данської фірми «DanAvl», яких осіменяли спермою кнурів датського дюрюку тієї ж фірми, відповідно до схеми гібридизації свинарського комплексу ТОВ «Агроінд» м. Підгородне Дніпропетровської області. За віком, живою масою, вгодованістю тварини в групах були аналогічними. Умови утримання і годівлі свиноматок під час холостого та поросного періоду були однаковими. Оцінка показників продуктивних якостей свиноматок впродовж року проводилась за загальноприйнятими методиками.

З метою отримання інтегральної оцінки груп свиноматок за показниками багатоплідності, великоплідності, маси гнізда та вирівняності поросят у гнізді використано оціночний індекс репродуктивних якостей, розроблений Лашем та Мольно (у модифікації М.Д. Березовського, Д.В. Ломако). Визначають індекс (P) за формулою:

$$P = n_0 + ВГ + 2n_{60} + 10m_0 + m_{60} + \frac{Z}{5} + \frac{W}{10};$$

де n_0 , n_{60} – кількість поросят на час народження та відлучення, гол.;

ВГ – вирівняність гнізд свиноматок, кг;

m_0 , m_{60} – середня жива маса поросят на час народження та відлучення, кг;

Z – збереженість поросят у підсисний період, %; W – маса гнізда на час відлучення, кг. [1]

Для визначення вирівняності гнізд свиноматок за великоплідністю (ВГ) використали критерій модифікації М.Д. Березовського та Д.В. Ломако:

$$ВГ = 3,1 \frac{\bar{X}}{X_{\max} - X_{\min}};$$

де 3,1 – постійний коефіцієнт;

$\bar{X}$ – середня маса поросяти в гнізді на час народження, кг;

$X_{\max}$ – жива маса найважчого поросяти в гнізді, кг;

$X_{\min}$ – жива маса найменшого поросяти в гнізді, кг [1].

Результати дослідження.

Оціночний індекс репродуктивних якостей свиноматок розрахований з урахуванням багатоплідності, великоплідності, маси гнізда та вирівняності поросят у гнізді показав перевагу свиней данського походження за інтегральним вираженням вказаних показників на 4,15 балів - в зимові місяці, на 6,77 балів - у весняні місяці, на 4,55 балів - у літні місяці та 2,46 балів - в осінні (мал. 1).

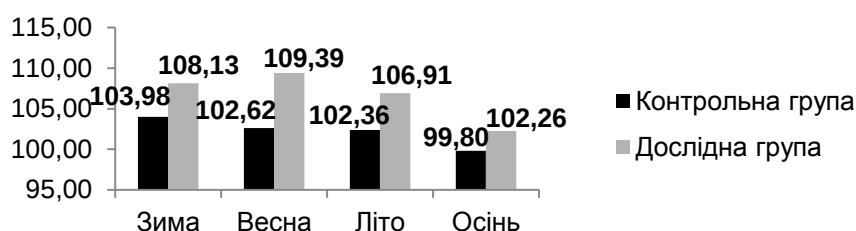

Рис. 1 Динаміка зміни показника оціночного індексу Лаша та Мольно

Оціночний індекс вирівняності гнізд свиноматок за великоплідністю встановив, що відтворювальні характеристики, якщо оцінювати їх не з кількісної, а з якісної сторони показників народжених нащадків, є кращими у поголів'я французького походження в зимову пору на 3,48 балів, у весняну - на 1,94 балів, в літню - на 2,91 балів, в осінню - на 2,13 балів (рис. 2).

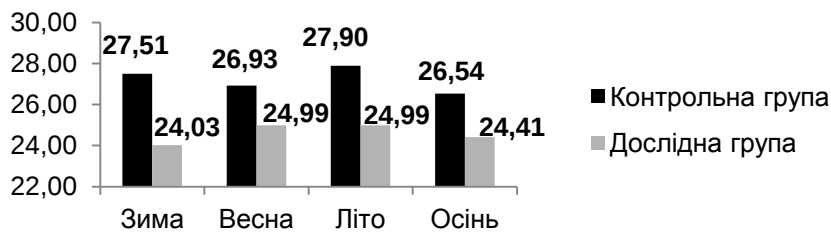

Рис. 2 Динаміка зміни показника оціночного індексу критерію вирівняності гнізд

Висновок. Відтворювальні якості свиноматок як французького, так і данського походження залежали як від змін пори року, так і від генетичної належності тварин. З урахуванням отриманих індексних оцінок можна зробити висновок, що свині данського походження мали вищі показники багатоплідності, кількості поросят на час народження та відлучення, збереженості та маси гнізда на час відлучення. А свині французького походження переважали за показником великоплідності, що може свідчити про потенційно вищу енергію росту у поросят порівняно з данськими аналогами за інших рівних умов.

Список використаних джерел

1. Ващенко П.В., Березовський М.Д. Прогнозування племінної цінності свиней на основі лінійних моделей, селекційних індексів та ДНК-маркерів: *Дисертація доктора с.-г. наук: Ващенко П.А.* Миколаїв, 2013. 369 с.
2. Віллеке Х. Селекція на службі у виробництва. Сучасне свиноводство. *Актуальні статті спеціалізованого німецького журналу.* Фастов. Юнівест принт, 2007. С. 42 – 44.
3. Голуб Н.Д., Чухліб Є.В. Удосконалення продуктивних і племінних якостей свиней племінного репродуктора ТОВ „Агрофірма „Родючість” сумської області. *Вісник Полтавської державної аграрної академії.* 2011. № 4. С. 75–80.
4. Підпала Т.В. Селекція сільськогосподарських тварин: *Навчальний посібник.* - Миколаїв: Видавничий відділ МДАУ, 2006. – 277 с.